

DEDICADA A 'AQUELLA', A TRAVÉS DE DAMIÀ ANDREU SITGES

Antoni Tudurí

Secció de

Genealogia de
l'Ateneu de Maó

Fa masses miscel·lànies que no m'ocup d'una dona i comença a ser hora de posar-hi remei. La idea hagi sortit de la lectura d'un interessant article publicat a la «Revista de Menorca», orgue de l'Ateneu de Maó, l'any 1965 i escrit per Miquel Barber Barceló.

A aquest article l'autor fa un panegíric del capellà i músic Damià Andreu Sitges, qui va ser organista oficial de l'orgue de Santa Maria durant més de 50 anys, deixeble d'un altre Andreu (en aquest cas Benet Andreu Pons) mestre de músics i que, pel que sembla, es caracteritzava pel seu aparent mal humor, possiblement fruit de la seva tímidesa. L'autor de l'article descriu amb molt detall la biografia d'aquest músic i és una lectura del tot recomanable per tal d'entendre la vida quotidiana i el seu vessant musical de les darreries del segle XIX i el primer terç del segle XX.

A més de moltes composicions de caràcter eminentment religiós, també

va escriure cançons que han arribat als nostres temps, com ara el trio titulat «Tranquila está la noche» que encara podem sentir a les actuacions de més d'una agrupació coral de Menorca o també quan s'ajunten un baix, un baríton i un tenor amb ganes de cantar.

Aquest músic i capellà va néixer a Maó el dia 6 de novembre de 1851, ciutat on va morir el dia 5 de febrer de 1935, a punt de complir els 85 anys. Era fill de Jeroni Andreu Hernández i de Margarita Sitges Seguí, però no era d'ell de qui volia parlar; moltes referències es poden trobar de la seva vida i miracles. De la seva genealogia sabem moltes dades familiars i no en parlaré avui, sinó d'una dona a la que el músic anomenava «aquella».

En realitat, la lectura del treball de Miquel Barber em va fer somriure quan diu, textualment, que quan plovia no hi havia classe de música, per mor de què: «No vull peuades ni fang. 'Aquella' hauria de fregar».—*argumentaba don Damián refiriéndose a su fámula, a la que*

nunca llamaba por su nombre de pila. Mujer casi de su misma edad que le cuidaba, llamada Ana, y de la cual no alcancé a conocer sus apellidos. Ha sido la mujer de más aparatosos bigotes que he conocido en mi vida –los músicos de don Damián hacían chacota ante él de los bigotes de su sirvienta– pero tenía la buena mujer un corazón mejor que aquellos, aunque era de carácter adusto y difícil».

Bé idò, Miquel Barber acabà descobrir els llinatges d'aquella criada mostatxada: Anna Camps Seguí, nada a Maó en data 14 d'octubre de 1847, filla d'Antoni i d'Isabel, i morta també a Maó el dia 10 de gener de 1935, a l'edat de 88 anys i acollida a les darreries de la seva vida a l'Hospital Municipal. El músic la va sobreviure només 16 dies. És obvi que aquesta dona que va entrar a ajudar al músic-capellà just quan van morir els seus pares (d'ell, és clar) i li va fer la vida menys difícil del que li corresponia atesa la seva proverbial manca de simpatia i, fins i tot, una

notable misogínia. És clar que ella també devia ser de la mateixa corda, d'acord amb el que es dedueix de l'article citat.

El lector em disculparà per la meua tendència a parlar de persones desconegudes, en aquest cas una dona amb uns mostatxos considerables però amb un cor com una casa. Darrerament estic cercant persones absolutament mortes, atès que ningú se'n recorda d'elles. I crec que no hi ha dret. Possiblement part de l'obra musical de Damià Andreu va ser possible gràcies a la presència d'Anna, la criada lletja i pilosa que arribava a la casa de S'Arraval de bon matí i es retirava a ca seva amb la fosca. I açò ho haurien de tenir present els cantaires quan entonen amb bones veus i temps ajustat, «Tranquila está la noche».

I anant als bots, poc es podia pensar el músic que tenia relació de sang amb la criada: 17 bots fins arribar a Miquel Capó Orfila, casat dues vegades, la primera amb Vicenta Vidal Villalonga a Maó l'any 1608 i la segona amb Antonina Sintes, també a Maó l'any 1613. Un servidor també presenta 19 bots, fins a confluïr als mateixos matrimonis anteriors i Antoni Guasch Bosch és el més proper de tots, ja que els bots només són 11, fins arribar a Llorenç Benejam Ximenes, casat també dues vegades, la primera amb Margarita Seguí Lluch (Ciutadella, 1725) i la segona amb Isabel Casanovas Gornés (Ciutadella, 1755).

Atès que no disposem cap retrat d'Anna Camps Seguí, no m'ha quedat més remei que posar la foto del músic i capellà.